І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: BArcly 7-5337
BArcly 7-4125
— Тел. з Ню Йорку: —
УНСоюз: 435-8740

РІК LXXIV. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го БЕРЕЗНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 2, 1967 No. 37. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Середа, 1-го березня, 1967

В АМЕРИЦІ

ВИКОННА РАДА АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ — Конґресу Індустрійних Організацій не заняла становища до запланованого Урядом президента Джансона збільшення прибуткових податків, ані до пляну зорганізувати новий Економічний Департамент при Президентовому Кабінеті. Виконна Рада АФП — КІО в цих обидвох справах займає таке саме становище, як Уряд, який також бажає справу збільшення податків вирішувати аж тоді, коли вліті цього року видко буде, як збільшується економіка цієї країни. Справу нового Департаменту Виконна Рада не вирішувала на бажання президента Джансона, який сподівався, що робітництво є проти цього пляну.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН в суботу або в неділю, 4-го або 5-го березня виїде до Европи, де відвідає столиці 8-ох держав. Співробітник Ніксона заявив, що колишній віце-президент не буде складати жадних заяв, тільки буде слухати, що його господарі будуть говорити. Він відвідає Лондон, де затримається чотири дні, а після того Париж, Бонн і Рим. Щоб „збалянсувати" ці відвідини в демократичних державах, Ніксон після них виїде до чотирьох столиць комуністичних країн: Москви, Праги, Варшави і Букарешту. На Великодні свята Ніксон буде в Ню Йорку, але пізніше він виїде на довшу поїздку по азійських державах.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕКСПОРТ В СІЧНІ цього року збільшився на 8.5 відсотка в порівнянні з груднем минулого року і становив 2,620,000.000 дол. Також імпорт в цьому місяці збільшився, але тільки на 2.9 відсотка і виносив 2,295,000.0000 дол. Надвишки експорту над імпортом в січні ц.р. виносили 324,600.000 дол. Департамент Торгівлі підкреслює, що січневе збільшення експорту є найбільше від березня 1965-го року, яке тоді настало було після закінчення страйку портових вантажників. Також імпорт був рекордово високий в січні цього року. Федеральна Резервова Рада повідомляє, що в січні ЗДА продали за кордон золота тільки на суму 33 мільйонів дол., і тепер запаси золота ЗДА виносять 13,202,000,000 дол. та ще 13,157.000 дол. в стабілізаційному фонді. Франція припинила купувати золото за американські доляри, бо вона має дефіцит в платничому балянсі з закордонними державами.

НОВИЙ ЛІК ПРОТИ НАДМІРНОГО холестеролю мають продавати в ЗДА, починаючи від 1-го травня цього року. Цього ліку вже віддавна вживають в Европі, а в цій країні його вже з успіхом випробували на 3,000 пацієнтах і 8-го лютого дозволила Федеральна Адміністрація Харчів і ліків на те, щоб його можна було продавати і в ЗДА. Д-р Роберт М. Годжес із Уряду нових ліків заявив, що новий лік, який називається "clofibrate" „визначно зменшує холестероль" в численних пацієнтів. Але д-р Годжес перестерігає, що цей лік запобігатиме серцевим атакам, бо самі лікарі не мають однієї думки в цій справі, бо одні твердять, що надмір холестеролю спричиняє серцеві атаки, а інші це заперечують.

У СВІТІ

НАЙБЛИЖЧІ ВИБОРИ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ СТАНУТЬ вирішною поразкою тамошньої комуністичної агресії — заявив віце-президент Гюберт Гомфрі на пресовій конференції в Бол Гарборі на Флориді. Ті вибори передбачені на літо цього року на базі конституції, що її текст тепер виготовляється на Конституційній Раді у порозумінні з військовим правлінням. Існує загальне переконання, що ті вибори виявлять політичну слабість комуністів. Гюберт Гомфрі твердив, що совєтський прем'єр Косиґін інтервеніював у Північному В'єтнамі, щоб той в заміну за припинення американського бомбардування зменшив свою допомогу південно-в'єтнамським комуністам, але не діждався взагалі відповіді.

АЛЕКСЄЙ КОСИҐІН ВИЛАЯВСЯ ЗНОВУ ПРОТИ АМЕРИКИ під час прийняття у честь етіопського короля Гайле Селяссі, висловивши знову свою солідарність з Північним В'єтнамом. Гайле Селяссі повторив у Москві свою готовість служити, як мировий посередник у В'єтнамському конфлікті, якщо собі цього забажають обидві сторони.

СОВЄТСЬКА АҐЕНЦІЯ „НОВОСТІ" ПРИНЕСЛА інтерв'ю з совєтським „спецом" Ніколаєм Фйодоровим, який тількищо вернувся з Північного В'єтнаму. Фйодоров твердить, що Комуністичний Китай, через територію якого йдуть до Північного В'єтнаму совєтські воєнні транспорти, краде совєтські літаки найновішого типу та замінює їх перестарілими, або пошкоджує літаки й танки, виймаючи з них деякі частини. Московське радіо вже раніше натякало на таку саботажну роботу китайських комуністів.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР КУРТ ҐЕОРҐ КІЗІНҐЕР КРИТИКУВАВ на зустрічі з німецькими журналістами їх тенденційний підхід до німецько-американських відносин. Він закинув їм, що вони постійно підкреслюють тільки американсько-німецькі розбіжності, а не спільні точки у політиці. Проте Кізінґер не скривав невдоволення, що американський Уряд узгіднював з Совєтами текст договору проти поширення атомової зброї — без порозуміння з Західньою Німеччиною та без інформування її про цю справу.

ЙОРДАНІЯ ВІДНОВИЛА дипломатичні взаємини з Західньою Німеччиною, як перша з 10-ох арабських країн, які зірвали ті взаємини два роки тому, коли Західня Німеччина обмінялась амбасадорами з Ізраїлем. Тунізія, Марокко і Лібія ніколи таких взаємин з Західньою Німеччиною не зривали.

КОМУНО - ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ АДАМ РАПАЦЬКИЙ ПЕРЕВІВ один тиждень у Лондоні на розмовах з британськими державними мужами. Він признав, що між ним і британським міністром закордонних справ Джорджем Бравном не прийшло до згоди в поглядах на Західню Німеччину та на справу польсько-німецьких кордонів. Польща вважає, що кордон на Одрі-Ніссі остаточний, а західні альянти солідарні з Західньою Німеччиною, що той кордон мусить устійнити щойно мирова конференція.

ПРЕДСТАВНИК ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОГО СОЮЗУ ЗАПЕРЕЧИВ на засіданні Комісії Об'єднаних Націй для людських прав в Женеві, наче б у тій державі в'язнили політичних противників, та ще й тортурували їх. У південно-африканських в'язницях сидять, мовляв тільки „злочинці", які винуваті у пошкодженні людського життя і майна. Він боронив біло-расову політику в Південно-африканському Союзі, як „співіснування між різними культурними групами в Південній Африці."

Ремсі Кларк найменований на головного прокуратора ЗДА

Вашингтон. — Президент Джансон 28-го лютого найменував на головного прокуратора ЗДА 39-літнього Ремсі Кларка, який досі займав становище заступника головного прокуратора. В державній службі він працює від 1961-го року, коли його президент Кеннеді найменував був на асистента головного прокуратора. Два роки тому головний прокуратор Ніколас де Каценбах став державним підсекретарем, і від того часу Ремсі Кларк виконував обов'язки головного прокуратора. Номінація Ремсі Кларка на головного прокуратора спричинила заяву його 67-річного батька Тома С. Кларка, який займає становище судді в Найвищому Суді ЗДА, про те, що він плянує залишити своє становище при кінці цьогорічної сесії Найвищого Суду ЗДА, це значить десь в червні, щоб не було конфлікту інтересів. Ремсі Кларк заявив, що він нічого не знав про рішення свого батька залишити пост в Найвищому Суді країни. Коли суддя Том С. Кларк залишить свій пост у Найвищому Суді, то це послабить консервативну групу в цьому Суді яка виносила 4 суддів. Численні рішення Найвищого Суду западали більшістю 5-ох голосів проти 4-ох консерватистів. Рівновага в Найвищому Суді залежна буде від того, кого Президент Джансон найменує на становище судді, коли Том С. Кларк залишить працю і перейде на емеритуру. Досі не було такого випадку, щоб два члени цієї самої родини займали становище головного прокуратора і судді в Найвищому Суді ЗДА.

Президент проєктує зорганізувати Публічну Телевізійну Корпорацію

Вашингтон. — Президент Джансон 28-го лютого звернувся до обидвох Палат Конґресу з широкою виховно-освітньою програмою, в якій є плян про те, щоб зорганізувати Публічну Телевізійну Корпорацію для виховних цілей. Ця Корпорація мала б до диспозиції публічні й приватні фонди та передавала б телевізійні й радіові авдиції, не рахуючи на те, щоб мати з них прибутки. Ця Корпорація не була б під урядовою контролею, бо її очолювала б Контрольна Рада, що складалася б з 15 членів. Президент пропонує в першому році видати з федеральних фондів для цієї Корпорації суму 9,000.000 дол. В широкій програмі, яку Президент переслав Конґресові, і в якій є різні освітні проєкти та пляни про більшу опіку над здоров'ям, — підкреслено те, що і місцеві самоуправи мають дбати про влегшення освіти широким масам. В цій програмі є ще такі інші пункти. 1. Збільшення вчительського корпусу, який має дбати про допомогу тим учням вбогих батьків, які внаслідок вбогости відстають в навчанні в порівнянні з дітьми заможних батьків. 2. Президент пропонує видати 15,000.000 дол. стейтам і міським самоуправам на виготовлення широких освітніх плянів. 3. 30,000.000 дол. призначені на нові проєкти в ділянці фахового вишколу робітників. 4. 7,500,000 дол. призначені на організацію трьох реґіональних центрів, де і вчителі діставали б допомогу у навчанні ненормальних дітей. 5. Уряд проєктує збільшити фонди на поборювання расової сеґреґації в школах, та на поборювання неграмотности серед дорослих. 6. Федеральну допомогу мають збільшити на опіку над здоров'ям.

Помер Генрі Лус — засновник журналів „Тайм", „Лайф" і „Форчюн"

Фінікс, Арізона. — Тут помер 28-го лютого у віці 68-ох років засновник і власник та довголітній редактор відомих журналів „Тайм", „Форчюн" і „Лайф" — Генрі Р. Лус. Смерть настала внаслідок серцевої атаки. При його смерті була присутня його дружина, колишня конґресменка і амбасадорка до Італії пані Клер Бут Лус. Генрі Лус занедужав на серце, і його відвезли до шпиталю, де йому було полегшало, про що він повідомив дружину, але над раном 28-го лютого недуга перемогла, і він помер. Пані Лус дістала перші вислови співчуття від президента Джансона і від віце-президента Гомфрі. Віце-президент Гомфрі промовляв минулого тижня у Фініксі, і на прийнятті в його честь був присутній покійний видавець Лус. Похорон Генрі Луса відбудеться в п'ятницю в Пресвітеріянській Церкві в Ню Йорку. Покійний Генрі Лус мав великий вплив на розвиток американського журналізму після 1923 року, коли він заснував відомий в цілому світі журнал „Тайм", аж до 1964-го року, коли він відійшов на емеритуру, залишивши одне із найбільших у світі видавництв, що було також і одним із найбагатших. Генрі Лус високо поставив свої журнали „Тайм", „Форчюн" і „Лайф", які користувалися найкращими журналістичними силами та найцікавішими світлинами. Великий тираж цих журналів дозволяв на те, щоб матеріяльними засобами їх постійно поліпшувати.

„ЗАПОРОЖЕЦЬ" НА КОЛЕСАХ

Фотознімка показаного в Москві нового моделю совєтського авта, що називається „Запорожець", скорочено „ЗАЗ-966", має мотор сили 30 парових коней та може розгортати швидкість до 75 кілометрів на годину і їхати приблизно 40 миль одним ґальоном ґазоліни. Продукцію „Запорожця" мали б зачати в цьому році. Не подається, скільки це авто коштує, бо й не треба: в Совєтах тільки головні партійні підганячі їздять автами, а робітники й селяни за свою мізерну заробітну платню ледви можуть вижити.

ШВИДКИЙ ПОЛУДЕНОК У В'ЄТНАМІ

Щоб прожити у війні — треба не тільки стріляти та самому шукати захисту від куль, але й їсти. Це має на думці цей американський вояк у боєвій зоні біля міста Да Нанґ, який тількищо взяв у полон комуніста та, зв'язавши його і закривши йому очі, приготовляє йому й собі швидкий полуденок, відкриваючи консерву.

У СЕНАТІ ДЕБАТОВАНО ПРО ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ ПІВНІЧНОМУ В'ЄТНАМОВІ

Вашинґтон. — У Сенаті відбулася у вівторок 28 лютого ц. р. несподівана дебата над питанням, чи треба і варта виповісти формально війну Північному В'єтнамові. Насправді, та дебата звелася до діялогу між головою сенатської Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайтом та головою Комісії для збройних сил Ричардом Расселем. Формальною підставою для такої дискусії була резолюція, яку сенатор Джозеф Клерк, демократ з Пенсилвенії, зголосив, як додаток до резолюції сенатора Рассела, що підтримав вимогу Уряду на призначення в рямах найближчого бюджету додаткових 4,500.000.000 дол. на війну у В'єтнамі. Резолюція сенатора Клерка обмежує права Президента щодо підвищення збройних сил ЗДА у В'єтнамі понад пів мільйона вояків, якщо формально не виповіджено війни Північному В'єтнамові. Ту резолюцію палко підтримав сенатор Фулбрайт, відомий постійний критик політики президента Джансона супроти В'єтнаму. Сенатор Фулбрайт твердив, що війна у В'єтнамі, яка затруднює тепер більше американського війська, як це було у Корейській війні (тепер у В'єтнамі є 414.000 війська ЗДА, плюс 35.000 у Таї і 40.000 в інших близьких країнах, а в Корейській війні було найбільше 330.000 американських вояків) — що та війна повинна бути оформлена згідно з 1 статтею 8 відділу Конституції, себто — ЗДА повинні формально виповісти війну Північному В'єтнамові. Сенатор Рассел заперечував цьому і твердив, що Президент має достаточну правну основу вести воєнні операції проти Північного В'єтнаму і десиґнувати туди навіть один мільйон вояків — згідно з т. зв. Тонкінкою резолюцією Сенату з 1964 року. Сенатор Рассел був проти формального виповідження війни Північному В'єтнамові з уваги на можливість міжнародних ускладнень — Північний В'єтнам має з Комуністичним Китаєм союзницький договір і тоді Комуністичний Китай мав би обов'язок встрявати активно до тієї війни. За твердженням коментаторів — резолюція сенатора Клерка не має шансів успіху, зате Сенат напевне затвердить вимогу Президента щодо призначення згаданої вгорі суми на В'єтнамську війну.

Південна Корея перестерігає проти поквапного миру у В'єтнамі

Сеул. — Лідери Південної Кореї висловились у розмовах з американським амбасадором в Об'єднаних Націях, Артуром Ґолдберґом, проти поквапного пошукування мирових переговорів з в'єтнамськими комуністами — твердять газети. Амбасадор Артур Ґолдберґ прибув до столиці Південної Кореї після коротких відвідин в Японії і тут відбув наради з президентом Чунґ Гі Парком та прем'єром Чунґ Іль Квоном, який є теж міністром закордонних справ. Південні корейці мають свій сумний досвід з комуністами: у Корейській війні комуністи погодились були в 1951 році на мирові переговори, але простягали їх у Панмунджомі впродовж трьох років та, використавши послаблення воєнних дій військами Об'єднаних Націй — самі значно скріпились і під час мирових переговорів повели були ще одну офензиву, яка коштувала американцям та південним корейцям 20.000 додаткових жертв. Південна Корея має поважне моральне право забирати в цій справі голос, бо вона вже вислала 45.000 свого війська до Південного В'єтнаму на війну проти комуністів і вишле ще, мабуть, дальших 20.000. Амбасадор Ґолдберґ заперечив, наче б він їздив по Далекому Сході з мировою місією: З'єднані Держави, заявив він на пресовій конференції, постійно пошукують мира у В'єтнамі, але він, Ґолдберґ, перестеріг проти надій на швидке замирення. З Сеулу Ґолдберґ полетів до столиці Тайвані (Формози) Тайпей, де він запевнив уряд Вільного Китаю, що ЗДА підтримують Вільний Китай в Об'єднаних Націях.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ В УВАН

Ню Йорк. — Правничо-Економічний Відділ УВАН влаштовує Доповідь Всеволода Голубничого з Гантер Коледж Ню Йоркського Міського Університету на тему „Економічний аспект національного питання в СССР". Засідання відбудеться в суботу 4 березня, о год. 6 веч. , в приміщенні Академії: 206 Вест 100 вул., Н. Йорк.

ВІДБУДЕТЬСЯ 12-ТА ВИСТАВКА БОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО

Тінейфляй, Н. Дж. (Р. Ш.) — Тут, у ґалерії Люсінда відкриється в неділю чгерова самостійна виставка творів Богдана Божемського, випускника „Купер Юніон" у Ню Йорку, члена ОМУА, учня Бутовича та Баляса, співучасника різних американських виставок. Тематика його картин і дереворитів — мертва природа, море, урбаністичні фраґменти та ін. Б. Божеемський дає також лекції малярства в приміщенні Української Централі в Пассейку. Богдан Божемський прибув до ЗДА в 1947 р. Під час студій у „Купер Юніоні" він здобув дві найвищі нагороди за графіку.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР „ОЛЕНА ТЕЛІҐА В ЖИВОМУ СЛОВІ"

Ню Йорк. — Український Золотий Хрест, Перший Відділ ім. Олени Теліґи в Ню Йорку влаштовує тут в неділю 5 березня ц. р. о год. 5 по пол. в залі Українського Інституту святочний вечір п. н. „Олена Теліґа в живому слові". Відбудеться цей вечір в 25-ліття смерти поетеси і в його програмі візьмуть участь колишні друзі п. О. Теліґи: д-р Галина Лащенко, Наталія Лівицька Холодна, інж. Євген Маланюк, Марія Бачинська-Донцова та д-р Олег Лащенко. З рецитаціями творів Олени Теліґи виступлять Орися Андрейко і Рома Шуган, артистки Студії „Живого Слова" під проводом Олімпії Добровольської.

ПОМЕР Ф. Х. КЛАРК, СКАРБНИК ФІРМИ ДЖУСА

Мангассет, Н. Й. — В неділю 26-го лютого у цій місцевості на Довгому Острові помер на 72-му році життя Френсіс Х. Кларк, довголітній директор і скарбник промислової фірми Джуса та почесний член уфундованого покійним Володимиром Джусом Українського Інституту Америки. Ф. Х. Кларк був випускником військово-морської академії в Аннаполісі та головним фінансовим дорадником фірми Джуса.

КОНЦЕРТИ ЮЛІЯНИ ОСІНЧУК В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Молода українська піяністка Юліяна Осінчук виступить двічі в Ню Йорку на американському форумі. В неділю 12-го березня о год. 2.30 по пол. в Карнеґі Рісайтел — Голлі Товариство учнів школи Фонтенебльо дає свій 15-тирічний концерт під протекторатом французького амбасадора Шарля Люсе, генерального консула Мішеля Лежандр і радника для культурних справ Едуарда Моро-Сіра та їхніх дружин. Першу точку програми, на яку складаються три композиції Дебюссі, виконай Юліяна Осінчук. Свій цілевечірній концерт уладжує Юліяна Осінчук у вівторок 7 березня ц. р. в театральній залі Гантер - коледжу („Плейгавз") при Лексінґтон Евню і 68 вул., о год. 8::30 вечером, як солістка з оркестрою Гантер - Коледжу, з диригентом Клейтоном Вестерманном.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР У БАЛТІМОРІ

Балтімор. Дня 4 березня 1967 р. в приміщенні „Самопомочі" Студентська Громада улаштовує літературний вечір творчости Марії Ярославської Столярчук. Участь беруть проф. д-р Василь Лев, авторка і студенти. Початок о год. 6-ій ввечері.

СУМІВСЬКИЙ БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У суботу 4-го березня, о год. 9-ій вечора, в готелі „Статлер-Гілтон" на 7-ій Евню в Ню Йорку відбудеться Баль Дебютанток СУМА. Аранжерами забави будуть п-ні Іванна Кононів і письменник Микола Понеділок, гратиме оркестра „Амор". Презентація Дебютанток відбудеться після балю, на який можуть прибути всі бажаючі.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ ТИЖНЕВИК ПРО ЗУАДК

Філядельфія. — Англомовний тижневик „Лоґен Таймс" у Філядельфії, що цікавиться особливо життям у північній дільниці Філядельфії Лоґен, на терені якої знаходиться також дім Злученого Українського Американського Допомогового Комітету — поруч із численними іншими українськими установами, що мають в тій дільниці свої власні доми або домівки — приносить у трьох частинах серію статтей про ЗУАДК п. н. „Українські організації підкреслюють суспільну працю". Ті статті писані з великою прихильністю до українців, зокрема до ЗУАДК-ту і його праці.

Стейт і місто Ню Йорк дають своїм мешканцям додаткову медичну допомогу

Ню Йорк. — Управління міста Ню Йорку, в порозумінні із стейтовим та федеральним урядами, приготовило для своїх мешканців окрему Програму Медичної Допомоги, яка може мати вітальне значення для поліпшення здоровного стану цього міста-великана та забезпечить багатьох його мешканців від надмірних видатків на лікування, якщо вони на ці видатки не можуть спромогтись. Справа цієї міської Програми Медичної Допомоги була предметом окремої конференції в Сити Гол з участю мейора Джана Ліндсея, комішенера доброчинности Мічела Ґінсберґа та ряду інших урядовців із репрезентантами поодиноких громадських груп і установ та преси. Український Народний Союз репрезентував його гол. предсідник Йосип Лисогір, а „Свободу" ред. А. Драган. Мейор Ліндсей, як і комішенер Ґінсберґ звертали увагу на добродійства нової програми та рівночасно на трудноші поінформувати про неї громадян, щоб могли з неї користати. Подібні програми додаткової медичної допомоги, яка доповняє федеральну „Медікер", мають також інші стейти, але для мешканців Ню Йорку вона має окреме значення з уваги на величину міста та потреби його мешканців. На цю спеціяльну медичну допомогу треба „записуватись", себто виповнити тідповідний формуляр, на підставі якого міські і стейтові власті вирішують, кому така допомога прислуговує. Звертається увагу, щоб на таке зголошення не чекати, аж людина захворіє і вже потребуватиме допомоги, але зголошуватись завчасу. Відповідні формулярі на зголошення можна дістати в міських управліннях, або в них можна поінформуватись, де таке подання-формуляр одержати.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Перелім у В'єтнамі

Вістки з В'єтнаму та з різних столиць світу, як теж висновки найповажніших коментаторів, зводяться до спільного твердження: у В'єтнамі настав вирішний перелім і зросли шанси миру дійсно на базі незалежности і волі Південного В'єтнаму. На таке твердження складається багато моментів: на воєнному фронті зламано хребет комуністичній збройній силі, яка не може вже й мріяти про завоювання Південного В'єтнаму, а старається тільки врятуватись від остаточного винищення. Всі великі шляхи у Південному В'єтнамі, які були контрольовані партизанами, стали безпечними комунікаційними лініями. Непевними є ще тільки деякі побічні дороги. Настрій сільського населення рішуче перехиляється в сторону законної влади, і партизани мають щораз більші труднощі у вербуванні поповнень своїх людських втрат. Комуністичний Китай майже зовсім відпав, як джерело постачання зброї і виряду Північному В'єтнамові, а Совєтський Союз, як головний постачальник, опинився у важкій ситуації — маючи гострий конфлікт з Пейпінґом. Енерґійні заходи проти інфляції у Південному В'єтнамі і за піднесення шкільництва та господарських справ на місцях устабілізовують відносини. Припинилась протиурядова кампанія буддистів, а цивільні лідери й військове правління у Південному В'єтнамі співпрацюють над створенням конституційного ладу з леґально обраним парляментом.

У політиці найправильнішим критерієм є практичний вислід. Дійсність у В'єтнамі доказує, що політика президента Джансона супроти В'єтнаму, хоч зустрічала і зустрічає багато критичних завваг, виявляється правильною. Змобілізований комуністами по цілому світу крик проти бомбардування Північного В'єтнаму — найкращий доказ, що те бомбардування доцільне і що президент Джансон мав повну рацію, коли не поступився у своїй політиці перед натиском де Ґолля, У Танта, Косиґіна і деяких американських лібералів, включно із деякими законодавцями. Стоїчний спокій, з яким президент Джансон зустрічає всі ті пацифістичні оклики і капітуляційні вимоги, перейде до історії, як велика державницька прикмета Линдона Джансона. В його добро буде записане признання, що його зробив на своїй пресовій конференції — „час від часу робимо помилки" — і поновне ствердження готовости до миру — але не за всяку ціну.

„Українські ювілеї" в ЮНЕСКО

Комісія Об'єднаних Націй ЮНЕСКО займається справами культури, шкільництва, боротьбою з неписьменністю у світі, пропаґуванням культурних здобутків різних народів. Членом ЮНЕСКО є і Українська ССР, яка ретельно виплачує гроші на ту комісію і співпрацює з нею, можна сказати, з завидною активністю. Здавалося б, така співпраця — це вихід України на світову арену . . .

Але з практики проголошених ЮНЕСКО міжнародних святкувань 150-річчя народження Тараса Шевченка бачило, чому окупований Київ має таку „вільну руку": у спеціяльних чужомовних виданнях, підготовлюваних Комісією УССР у справах ЮНЕСКО, як і в пересувних Шевченківських виставках, показуваних у різних країнах світу — всюди, наприклад, підкреслювалось, що Т. Шевченко — речник українського народу — був найбільшим приятелем росіян і Росії, що він виступав з критикою релігії та мало що не був предтечею комунізму.

Тепер ЮНЕСКО розіслала свій найновіший щорічний календар під назвою „Святкування річниць великих людей та історичних подій у 1967-68 роках". З нього довідуємось, що в 1967 р. з рамени ЮНЕСКО будуть відзначатись, між ювілеями інших світових діячів культури, ювілеї Г. Квітки - Основ'яненка, Миколи Костомарова, Миколи Лисенка.

Важко знайти інше слово для характеристики тих, совєтами інспірованих у ЮНЕСКО, відзначувань та ювілеїв, як слово „блюзнірство". Де в Україні можна знайти хоч один виданий в останніх роках твір Миколи Костомарова? Де виконуються твори Миколи Лисенка, зокрема його кантати, симфонічні і концертові твори, опери для дітей? Навіть твори сентиментального Григорія Квітки - Основ'яненка годі знайти на полицях книгарень Укрїнської ССР. Що означає святкування „у міжнародному маштабі" 930-ої річниці св. Софіївського Собору в Києві, цієї безцінної історичної панм'ятки і одної з найбільших святинь українського народу, коли його ось уже майже півсторіччя як обернено на антирелігійний музей! Спотворювані окупантами „ювілеї", призначені на експорт з допомогою ОН — це справжній виклик українським науковцям, письменникам і журналістам, нашому студентству, НТШ і УВАН, бо світ повинен знати не четвертину, а всю правду.

ПУСТИЙ ГАМІР ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Зайвою витратою часу було б подавати докладний родовід Женевської конференції. Досить пригадати, що розмови про міжнародне роззброєння почалися незабаром після закінчення другої світової війни і швидко після того закінчились, коли віру в можливість співпраці воєнних союзників над тривким впорядкуванням світу замінила холодна війна. Остаточно, після затяжної Лондонської конференції і після безконечних нарад у цій справі в Об'єднаних Націях — не над суттю роззброєння, а над такими формальними питаннями, як „частинне" чи „повне" роззброєння, число членів конференції, місце нарад, спосіб звітування і т. д. — 14 березня 1962 року, отже п'ять років тому, зібралась уперше нова така міжнародна конференція, покликана Об'єднаними Націями, формально як 18-членна Підкомісія Комісії, що складається з усіх держав - членів ОН. Тими 18-ма членами є п'ять держав із західнього, Атлантійського Союзу — ЗДА, Британія, Франція, Італія і Канада, п'ять комуністичних держав — СССР, Польща, Чехо - Словаччина, Румунія і Болгарія, — і вісім невтральних — Бірма, Бразилія, Етіопія, Індія, Мехіко, Ніґерія, Швеція і Єгипет. Ця Женевська конференція на самому початку скорчилась із 18-ох членів до 17-ох, бо Франція відмовилась від участи, заявивши, що вона ні в якому разі не зречеться суверенного вирішування справи свого збросння, і що всі розмови на тему міжнародного роззброєння — безвиглядні.

Становище Франції знайшло виправдання у повній безплідності 5-річних нарад тієї Женевської конференції. Єдиним її сумнівним успіхом був договір з 25 липня 1962 року про заборону дальших ядрових вибухів у повітрі, на воді й під водою та обмеження їх такими експериментами — під землею. Але й цей договір не мав і не має практичного значення, бо — як твердять фахівці — підземні експерименти цілком достатні для вдосконалювання ядрової зброї. Цей договір не обмежував ані існуючих складів ядрової зброї, ані її дальшої продукції. Франція і комуністичний Китай його не підписали і в міжчасі перевели багато своїх ядрових експериментів — саме в повітрі. Годі теж вважати за успіх міжнародного роззброєння три резолюції, що їх Генеральна Асамблея ОН прийняла 3 грудня 1965 року із закликом до атомових держав припинити взагалі всякі дальші ядрові експерименти, з рекомендацією Женевській конференції, щоб вона „взяла на увагу" потребу „загального й повного" міжнародного роззброєння, та з закликом, щоб спеціяльно африканський континент тримати здалека від атомової зброї.

Минулого року Женевська конференція відбулася в днях 27 січня — 10 травня з таким вислідом, що і совєтський і американський головні делеґати погодились, що вона „ані на цаль" не посунула вперед справи роззброєння. Хоч і без В'єтнамської війни міжнародне роззброєння не зрушилось з мертвої точки, тепер та війна дала в руки Совєтам викрутний арґумент: мовляв, годі й думати про роззброєння під час американської „аґресії" у В'єтнамі. Однак, несподівано швидкий поступ комуністичного Китаю у розвитку атомової зброї і водночас значне загострення відносин між Москвою і Пейпінґом зм'якшили підхід Москви до розмов із ЗДА на тему — роззброєння.

Тут знову таки йдеться не про зменшення існуючих запасів зброї і її продукції, а про новий договір, який нібито мав би доказати світові, що в ділянці роззброєння „щось робиться" і що, зокрема, між ЗДА й СССР продовжується, без уваги на В'єтнамську війну, ера „співіснування". Таким тактичним засобом має стати договір проти поширення атомової зброї. За виготовленим проєктом — атомові держави мають зобов'язатися не постачати неатомовим державам ані атомової зброї, ані матеріялів для її виробу. Текст уже узгіднено між ЗДА, СССР та Британією і совєтський прем'єр Алексєй Косиґін висловився під час свого недавнього перебування в Лондоні, що внедовзі той договір буде підписаний — „чи німці цього хочуть чи не хочуть". Так ось нова сесія Женевської конференції, що відкрилась 21 лютого ц. р., мала, за пляном, розпочатись ефектовним жестом: проголошенням обома головними делеґатами ЗДА й СССР, Вілліямом Фостером і Алексєєм Рощіним, спільного тексту договору проти поширення атомової зброї.

Не так склалось, як гадалось. Рощін в останній хвилині висловив застереження проти двох статтей, на які Москва раніше погодилась: що Німеччина буде „співвласником" атомової зброї через свою приналежність до НАТО, але не посідатиме тієї зброї, і що Міжнародна Комісія атомової енерґії матиме право інспекційної контролі. Водночас проти тексту того договору рішуче заявились Західня Німеччина й Італія, члени НАТО і союзники ЗДА й Британії. Також різні невтральні високорозвинені, як Японія й Індія, висловили острах, що, поперше, міжнародна інспекційна контроля облегшить роботу совєтським шпигунам пізнати різні таємниці промисловости тих країн, і подруге, що заборона всяких ядрових експериментів унеможливить продукування атомової енерґії для мирних цілей.

У своєму зверненні до Женевської конференції президент Джансон старався розвіяти деякі сумніви. Однак, покищо справа застрягла на мертвій точці. Але коли б навіть такий договір підписано, то це буде черговий блеф, який не матиме нічого спільного з міжнародним роззброєнням і не припинить перегонів у зброєнні між усіма державами, з атомовими включно, тим паче, що ані комуністичний Китай, ані Франція того договору не підпишуть.

ПРОБЛЕМА МІСТ

У програмі президента Джансона про Велике Суспільство поважне місце займає справа розбудови великих міст та міських метрополій. При цьому багато пишеться про „кризу міст", хоч не всі ті, які про неї пишуть, однозгідні в тому, що вона означає. Деякі, навіть відповідальні за долю великих міст особи, перебільшують цю проблему і малюють її чорною фарбою.

Посадник Ню Йорку Джан Ліндсі, виступаючи в одній із сенатських підкомісій, заявив, що потрібно 50 більйонів долярів впродовж найближчих десятьох років, щоб привести це восьмимільйонове місто до „можливого стану". Отже, на думку Джана Ліндсі ця велика сума потрібна не для того, щоб зробити Ню Йорк „надзвичайним" містом, а тільки для того, щоб зрівняти його життєві умовини з умовинами менших американських міст.

Відомий журналіст — спеціяліст від міських проблем Ірвінґ Крістол слушно завважує на марґінесі заяви посадника Ліндсі, що названа ним сума становить половину тих фондів, яких, на думку економістів, вистачило б, щоб зліквідувати в ЗДА проблему вбогости, якщо під „убогими" розуміти родини, річний прибуток яких нижчий від 3,000 дол.

Голова сенатської підкомісії Рібікофф, поширивши програму посадника Ліндсі на цілу країну, ствердив, що для відбудови всіх американських міст треба було б астрономічної суми: більше як трильйон долярів (один трильйон — 1,000 більйонів!).

Наведені вище суми свідчать про те, що навіть високопоставлені чинники значно перебільшують те, що вони називають кризою американських міст. Журналіст Крістол старається вияснити цю проблему на основі статистики, яка виключає фантастичні пляни.

Загально вважають, що ЗДА в останніх роках стали „країною міст", що життьові умовини в містах щораз гіршають, бо, мовляв, погіршилися мешкання, збільшився вуличний рух і населення міст постійно зростає. Але статистика заперечує ці твердження.

Від 1920- року відсоток американців, які живуть у містах із понад 250,000 населення, не змінився. ЗДА не стали „державою великих міст", бо тільки 10 відсотків їх людности живе в містах із населенням понад 1,000,000, — майже такий самий стан, який був у 1910 році. Тільки 29 відсотків американців живуть у містах із населенням більшим як 100,000. Це такий самий відсоток, який статистика виявляє в так званих сільських районах. В дійсності американці є нацією підміських місцевостей, сільських районів та міст, що мають населення менше як 50,000.

Не так трагічно представляється і мешканева проблема. Після другої світової війни число мешкань менших від вимаганого стандарту постійно спадає. Згідно зі статистикою в 1960 році таких мешкань було лише три відсотки в містах із населенням 50,000 або й більше. Після другої світової війни число міських родин, які належать до категорії вбогих, обнизилося на половину.

На основі опитувань Аґенції Публічної Опінії д-ра Ґеллупа тільки 22 відсотки американців хочуть мешкати в містах, а половина всього населення в містечках або в сільських районах. Велика більшість негритянського й порторіканського населення в Ню Йорку заявила, що воліє мешкати в цьому великому місті і що їхні мешканеві умови в останньому часі покращали. У Філядельфії (два мільйони мешканців) 70 відсотків населення живуть у своїх власних домах, і на кожного мешканця припадає аж по три дерева.

Щоправда, супроти 1940 року вуличний рух у кількох американських великих містах збільшився. Але коли порівняти число населення з числом авт та різного роду возів, тоді побачимо, що цей рух не більший, як був у 1900-му або навіть у 1850 році. Давніше було менше різного роду возів, алеж давніше було й менше вулиць. Теперішні нетрі у великих містах мають менше число мешканців, як давніше, бо міське населення пересувається на передмістя та до сільських районів.

Треба взяти до уваги й такі факти. Наприклад, між 1950-ими і 1960-ми роками населення міста Фініксу в Арізоні зросло з 100,000 до 400,000. Але це збільшення сталося тому, що до нього приєднано цілий ряд містечок і сіл. На терені властивого Фініксу від 1950-го року населення зовсім не збільшилося. Подібна історія із Великим Ню Йорком. Якби Ню Йорк не об'єднався в 1898 році з Брукліном, інакше виглядала б статистика цього восьмимільйонового міста. Але внаслідок приєднування підміських громад до сусідніх міст зовсім не змінюються умови життя населення.

З сказаного вище виходить, що ніякої кризи міст не було й немає. Однак це не значить, що не треба поліпшувати життьових умовин по містах, відкривати нових парків, будувати нових шкіл, очищати повітря, поліпшувати транспорт.

„ДЯДЮ, СОСОЧКУ!" . . . —

„У нашому місті, де мешкає понад тридцять тисяч жителів, щоденно відбуваються шлюби, народжуються малята . Усе це дуже приємно. Але коли б ви знали, як нам важко діставати речі для молодої матері і дитини! У жодній аптеці не купиш ні соски, ні пустушки. Мимоволі складається враження, що у відповідальних за постачання цих предметів осіб давно вже виросли діти, і вони забули, що для немовляти потрібно.

В. Юрик
м. Козятин, Вінницької обл"

Про це повідомила газета „Молодь України" від 7-го лютого. Подібних вісток у пресі УССР є по кілька щотижня.

Леся Лисак

МІСТО МІНЯЄ СВОЄ ОБЛИЧЧЯ

Люди, які по другій світовій війні приїхали до цієї країни і поселилися в котромусь з її великих міст, з самого початку дивилися на нього неприхильно. Це нове, чуже місто разило їх. Чи тому, що вони звикли до европейських міст, чи тому, що їхня ностальґія була ще така сильна?

Їм не подобалося в чужому місті дуже багато речей. Головні вулиці з їх мурованими будинками видавалися бездушними, а бічні вулички з їх схожими один на одного дерев'яними домиками — зовсім нецікавими. Місто було велике, але не було величне. Їм здавалося, що обличчя міста не має ніякого виразу.

З роками їхнє відношення до міста почало змінятися. Чи це тому, що поволі звикли, чи може тому, що запримітили в місті дещо таке, що їм подобалося? І тоді прийшло звідкілясь тепліше відношення до міста, яке, замість називати „чужим", почали називати „нашим". Вони полюбили деякі будинки... от хоч би цей старий, де приміщувалася міська бібліотека.

Він був дуже схожий на середньовічний замок, що стоїть на кручі над Райном... Стіни з якогось пурпурового каменю, що від проминулих років набрали кольору доспіваючого винограду. Круглі наріжні башти, що сторожили місто вершками мініятюрних веж. Вузькі, ґотицькі вікна, що мружилися від світла й любили присмерк... Високі, сірі сходи, що в них сотні тисяч людських ніг витоптали м'які заглибини... І той кабінет головного бібліотекаря, де стояли старовинні масивні меблі — дубові шафи завершені різьбами, важкі фотелі, вкриті шкірою, письмовий стіл велетенських розмірів і вікторіянська лямпа із зеленим абажуром...

У цьому кабінеті ви не раз просиджували довгі години, розповідаючи старому бібліотекареві про країну, з якої ви приїхали, про Україну. І він вас уважно слухав. А після тих розповідей доповнював український відділ щораз новими книжками. Вам від цього ставало радісно на душі, і старий бібліотечний будинок ставав якимсь дивно близьким...

Трохи згодом ви познайомилися з іншим будинком, що так само, як „серднього вічний замок" видавався вам привітним. Він теж був не новий і нагадував один із тих будинків, які ви колись любили. Його стіни оплітала гущавина дикого винограду, який, здавалося, не впускав досередини міського гамору. На партері був ресторан, на поверхах готелеві кімнати. В ресторані було затишно, там подавали европейські страви, а вечорами сліпий піяніст грав вальси й мелодії з оперет. Ви не раз заходили до цього ресторану може саме тому, щоб послухати, як грає сліпий музика.

Місто, яке ви зразу недолюблювали , почало набирати обличчя. Головні вулиці не були вже такими бездушними, а бічні вулички вже не разили дерев'яними будиночками, але лагіднішали від дерев і зелених клаптиків трави. Ви вже починали звикати до міста, коли одного дня дізналися, що старий бібліотечний будинок... мають зруйнувати. На його місці поставлять бетонний, скляний, бо цього вимагає „дух часу". Бо місто росте, йому стає тісно, воно модернізується.

Багато людей ходило дивитися, як валять старий будинок бібліотеки, але ви не ходили. Вам було жалко. Так само жалко, як було тоді, коли помер старий бібліотекар, що слухав ваших розповідей про Україну. Дехто голосно нарікав, що бездумно руйнують цінний архітектурний твір. Що непотрібно нищать те, що гарне. Ви мовчали. Хіба хтось зрозумів би, чому вам жалко старого будинку?

Котрогось дня ви проїздили попри той другий, де по стінах пнявся дикий виноград. Довкола нього стояла примітивна огорожа з дошок. Ви вмить зрозуміли. Вам навіть не треба було дивитися вгору, на вікна, щоб побачити, що вони — мертві.

Будинок був призначений на загладу. Таблиця з назвою фірми, яка мала його розвалити, висіла над головним входом.

Ви висіли з авта, підійшли до огорожі. На ній чорною фарбою написи. У формі нескладного вірша — прощання. Старий готель - ресторан прощався з усіма, хто його знав. Усіма, що до нього приходили і його любили. З усіма своїми приятелями. Хай глянуть на нього востаннє і хай зітруть сльозу, що засклиться в очах.

Дивно вам стало. Про сльозу хтось говорить в цьому місті, де, здається, ніяких сентиментів немає. Про сльозу хтось виразно на огорожі написав... Про сльозу в місті, що росте, механізується, модернізується, в прийдешнє задивляється... В місті, де не про розмріяність краси, а про масовість користування повсякчас думають...

Невжеж не тільки у вас ще залишки „старих сентиментів"? У вас, що у чужому місті шукали того, що нагадує вам утрачене близьке?

Ще раз глянули на дикий виноград на стінах. За кілька днів по ньому не залишиться й сліду. Там стане споруда з заліза, скла і ще там чогось.

Що ж, місто, до якого ви почали звикати, міняє своє обличчя...

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПРО „ДАЙТЕ НАМ РАДІСНУ ВІСТКУ"...

Постійно читаю щоденник „Свобода", тижневик „Українське Слово" (Париж) і, як православний, — місячник „Українське Православне Слово". Так склалося, що статтю, про яку далі мова, я вперше прочитав в „Українському Слові", тиждень пізніше в „Свободі" і оце три дні тому в „Українському Православному Слові".

Идеться про статтю в „Українському Православному Слові" — „Дайте нам радісну й оживляючу хвилину", в якій, нав'язуючи до поданого в „Свободі" Н. Бучацьким опису сучасного Бучача, автор А. М. кличе всіх українських єпископів — православних і католицьких — здобутись у 1967 р. на видання спільного архипастирського послання і цим відзначити 50-ті роковини Української Визвольної Революції та пригадати всьому світові той страсний шлях, що ним протягом довгих років змушений іти український народ.

Видко, „Свобода" належно оцінила вагу і актуальність цього заклику, бо частину його вмістила у виданні з 10 лютого. Та коли я порівняв цю частину із змістом, що його подали інші наші часописи, то побачив, що „Свобода" стала дуже скупою: переповідаючи зміст опису Н. Бучацького, чомусь опустила те місце, де він звертається саме до українських владик із запитом: „Чому сидимо бездільно?" Отож вийшло, що Н. Бучацький звертається до всіх і вся, і невідомо до кого.

Та, найважливіше: чому „Свобода" не згадала про останній розділ статті в „Українському Православному Слові", в якому подано цілком реальні вказівки, як дійти до того, щоб усі наші владики — православні й католицькі — видали спільний архипастирський лист? Зокрема, чому не згадано, що почесний обов'язок довести до видання спільного послання пропонувалося взяти президентам двох наших найвищих наукових установ: НТШ і УВАН? Адже щойно тоді читачі „Свободи" знали б і те, що довести всіх українських єпископів до обдарування нас радісною хвилиною пропонується найбільше серед нас авторитетним особам, яким широкий український загал з ентузіязмом допоміг би у цьому святому ділі.

Знаю добре: в які дзвони „Свобода" вдарить, така й луна піде. А так, як цим разом, виходить — не знати, на яку стати.

Іван Марченко
Сурфсайд, Флорида

Д-р І. Головінський

ПСИХОЛОГІЯ В СССР

1

Теперішній стан і розвиток психології в Совєтському Союзі треба розглядати під кутом зору політичних обставин, які панували в Росії на переломі нашого століття і панують нині. Суть в тому, що тоталітарний, однопартійний комуністичний режим, нехтуючи свободою думки і слова, поставив науку на послугах партії. Це довело до занепаду деяких ділянок психології, про що згадаю докладніше далі.

Щоб зрозуміти, чому деякі ділянки психології мають апробату режиму, треба приглянутись, як розвивалась психологія як наука в Европі від XIX століття.

Відомі теоретики Фехнер, Вебер та Гельмгольц у своїх працях створили догідне підложжя, на якому розвинулась наукова психологія в противагу до так званої філософічної, спекулятивної психології. Модерна психологія як наука датується від часу появи ляборaторії Вундта в Ляйпціґу. Незабаром після того багато студентів з різних країн Европи і ЗДА уважали для себе за честь студіювати психологію в Ляйпціґу. До відомих учнів Вундта слід зачислити Тічнера, який поклав основи під нову школу так званої структуральної психології в ЗДА, та Вітмирє, який зорганізував в Америці одну із перших психологічних ляборaторій.

Одначе структуральна психологія не могла відповісти на всі питання, зв'язані із вищими інтелектуальними функціями, і внедовзі постали інші психологічні напрямки. В той час, коли в Европі і ЗДА відбувалися великі зміни, психологія в царській Росії стояла на відносно низькому рівні. На переломі XX століття психологію можна поділити на три основні напрямки, зв'язані з іменами Біцея, Фройда і Павлова.

Біней став найбільш відомим своїми працями над розвитком умових здібностей. Разом із Сімоном, другим французьким ученим, він опрацював перші поміри інтеліґенції, в основу яких лягло поняття умового віку. Учень Бінея, Пяже, тепер світової слави науковець, якому завдячуємо розвиток нової галузі психології. Фройд, як відомо, поклав підвалини під розбудову психоаналізи, а Павлов став відомим своїми дослідами над рефлексіями, або відруховими діями.

В Европі, в атмосфері академічної свободи, постав ряд нових психологічних теорій та інтерпретацій основних теорій. Слід згадати, зокрема, такі напрямки як глибинна психологія, ґесталт психологія, феноменологія, характерологія.

Одначе в Совєтському Союзі по сьогоднішній день єдиною панівною наукою психології є психологія, заснована на теоріях Павлова. Інші напрямки виключено із совєтської офіційної науки. Пояснюється це багатьма причинами, з яких найважливішими було дві: страх перед впливами з-поза СССР і намагання перевиховати населення на послушних автоматів-рабів.

Теорії Павлова особливо сприйнятливі для комуністичного режиму. Вони засновуються на теоріях біолога Лямарка, який твердив, що набуті характеристики можуть бути передані в спадку майбутнім поколінням. На думку теоретиків „безклясового суспільства", вистарчило б перевиховати одно покоління, щоб мати таке суспільство, якого бажає влада.

Теорії Лямарка спростував Вайсман, і навіть сам Павлов в пізнішому віці сумнівався у правильності вислідів деяких своїх дослідів. Це, одначе, не перешкоджало совєтській науці придержуватись виключно біологічно-механічної інтерпретації психології та інших наук. Павлов, нарівні з Мічуріним і Лисенком, став науковою основою в СССР.

Намагання совєтського режиму створити безклясове суспільство вимагало якнайменше уваги присвячувати одиницям, а якнайбільше уваги звертати на суспільні явища. Тому в СССР занедбано такі ділянки як психоаналіза та клінічна психологія, а натомість поширилась, особливо в 20-их і 30-их роках, суспільна психологія. Із совєтською суспільною психологією зв'язані імена Бехтерева, Бєлясва і Залужного.

Намагаючись підкорити індивідуальність вимогам партії, совєтські психологи поставили на послуги режиму засаду групової відповідальности. Цю засаду вони систематично стосували й стосують, починаючи від школи, а кінчаючи на в'язнях і воєннополонених.

Застосовуючи групові санкції проти одиниць, які відважилися виступити проти партійної лінії, режим намагається осягнути подвійну ціль: звертати гнів одиниці на свою власну групу а не на партійні чи урядові чинники, і засівати взаємне недовір'я і ненависть серед членів даної групи суспільства. На цьому підложжі виростає система донощицтва, яка унеможливлює будь-яку спільну дію групи проти режиму.

Бріджпорт, Конн.

ВІДЗНАЧЕННЯ СІЧНЕВИХ РОКОВИН

Були в нас різні перешкоди організаційного порядку, і ми зі своїм святом таки добре спізнились, бо влаштували його аж 19-го лютого. Та це вийшло понад сподівання. Вся праця підготовки до свята була на плечах новообраної управи відділу УККА.

В неділю 19-го лютого в церковній залі при св. Троїцької парафії точно о годині четвертій відбулася Академія. Академію започатковано американським гимном, що його виконав місцевий хор під управою п. Зайця. Відкрив її голова місцевого відділу УККА п. Фалько. Хор проспівав „Засяло сонце золоте" Недільського. Виконано кілька народних танків. Реферат виголосив о. Кіндзерявий. Реферат був цікавий змістом. Треба підкреслити, що о. Кіндзерявий — це нова інтелектуальна сила в нашій громаді. Завдяки йому наше свято випало понад сподівання. Хочеться побажати отцю Сергієві, щоб підняв з національного сну нашу громаду, якої є душпастирем.

Найбільшою атракцією був виступ школи малих бандуристів з Лонг Айленду, яку веде о. Кіндзерявий. Треба мати залізні нерви і понадлюдську волю, щоб сьогоднішню дітвору до чогось подібного довести. Треба було лише приглянутись, як ці малята володіли лівою рукою по басах, що не кожному з дорослих вдасться. Обняти грубий гриф бандури дитячою рукою і достати навіть останній бас, це вже техніка. Малі бандуристи виконали чотири точки, у двох навіть співали.

Було ще кілька декламацій та ще виступ хору з двома піснями. Свято закінчилось співом національного гимну. Гостей було понад 125 осіб, які положили свого доляра без вагань. Було багато тих, які не платили. Всіх було понад двісті душ. Просто не хочеться вірити, що Бріджпорт ожив. Може стужився за воїм „Я", а може це заслуга наших отців настоятелів, що закликали прийти на Академію. Дай Боже, щоб наше державне свято направду оживило громаду. Управа УККА доложить всіх зусиль, щоб було чим задоволити присутніх.

Олександер Самчук
культ. освітній референт відділу УККА.

● **„Совєтська Россія"** повідомляє, що совєтські залізничники не перепускають вагонів з вином, поки на кожній станції не перекуплюються їх кількома пляшками. Коли сторож такого вагону вислав депешу із скаргою до московського міністерства шляхів, то він не дістав відповіді, зате — після повороту з поштового уряду ствердив, що з вагону з вином зникло багато пляшок.

Янґставн, Огайо

СВЯТО СПІЛЬНОЇ КУТІ

Осередок СУМА влаштував Свято Спільної Куті 14-го січня.

Свято це стало в нас вже традиційним і кожного року притягає щораз більше осіб, своїх і чужих, які люблять зійтися в цей святочний час разом, стрінути своїх знакомих і приятелів та послухати колядки.

Перед початком бенкету В. Преп. о. монс Лев Адам'як провів молитву та поблагословив приготовану на вечір їжу, а голова Осередку СУМА дд. В. Гевко привітав присутніх.

Присутні поділились просфорою, яку розносили Юні Сумівки, та засіли до заставлених столів. Коротке слово сказав тостмайстер дд-р Роман Стахура, який згадав, що в цей святочний час наші думки линуть в першій мірі ген далеко за море до нашої поневоленої України та до тих, яких ми там оставили, і ми ніколи не сміємо забувати на них, та на їхню долю.

Подруги з жіночого відділу Осередку СУМА під проводом подруги Фені Поліщук вив'язалися надзвичайно добре з кухонної сторінки свята, за що належиться їм повне признання.

По спільній вечері всі учасники перейшли до другої залі, де наступила святочна програма. Першим виступив мішаний хор Осередку СУМА „Верховина" під диригентурою Петра Весоловського. Хор відспівав гарно кілька колядок, першу колядку „Бог Предвічний" відспівали, на просьбу диригента, разом з хором і всі присутні. Хор був добре зіспіваний, звучав повно і гармонійно, та був нагороджений довгими оплесками. Згодом співали колядки діти суботньої школи Українознавства Осередку СУМА, яких підготовив і вивчив учитель Антін Когут. Була також святочна сценка під назвою „Свят вечір у лісі", яку підготовили д. Михайло Терлецький і п. Василь Прокопик. В цій сценці брали участь: М. Терлецький, Ст.Пласкодняк, Ст. Терлецький, В. Мельникович, І. Коваль, В. Пласкодняк, Д. Беґезда, Марійка Панкевич, Маруся Поліщук, Марія Куцалаба, Християна Рівняк і Ірина Гевко, а режисерував п. В. Прокопик. Ця сценка залишилася в пам'яті всіх присутніх.

Перед кінцем програми голова Осередку СУМА В. Гевко подякував сердечно всім, хто своїм трудом причинилися до цього свята, в першій мірі ВПреп. о. монс. Л. Адам'якові, хорові та його диригентові П. Весоловському, учителеві А. Когутові та всім, хто брали участь в святочній програмі, як рівно ж режисерові п. В. Прокопикові, жіночому відділові Осередку СУМА та її голові подрузі Фені Поліщук, та всім присутнім за участь у святі.

По програмі відбулася забава з танцями. До тих танців пригравала популярна оркестра із Клівленду під управою п. Петра Гупаловського. Був це знов успішний український вечір в нашім Янґставні, що влаштовує Осередок СУМА.

Дмитро Затварницький

ЧЕСТЕР, ПА.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УККА

5-го лютого о годині 5-ій по полудні відбулися Річні Загальні Збори Відд. УККА. Приявний на Загальних Зборах був 31 член та два гості.

Після відчитання звітів уступаючої Управи, переведення дискусії над звітами і уділення їй абсолюторії. Річні Загальні Збори вибрали нову Управу на 1967 рік в такому складі: Інж. Сергій Шевченко — голова, Василь Кий, Софія Єдинак і Андрій Забродський — заступники голови, Евстахій Мінчак — секретар для укр. мови, Анна Татарів — секретар для англ. мови, Іван Процишин — скарбник. Данило Кучера і Петро Бродич — збірщики Н. Ф. Володимир Корчинський — культурно- освітній референт. Дмитро Мінчак і Василь Болонка — організаційні референти.

Павло Малиновський — голова Контрольної Комісії, Володимир Крамар і Катерина Блаґітка — члени Контрольної Комісії. Атанас Кобрин, Василь Новак і Василь Пастушок — Громадський Суд. Мґр Володимир Сич — референт зовнішніх зв'язків та делеґат до Ґрейт Честер Мувемент.

Почесними головами Управи Відділу УККА в Честері є: митр. прот. о. Омелян Мицик — настоятель Укр. Православної Церкви Успіння Пречистої Діви Марії; прот. о. Петро Липин — совітник, парох Укр. Католицької Церкви, пастор Іван Беркута — провідник Баптистської Громади. На закінчення дир. Іван Михайлів побажав новій Управі гарних успіхів в праці, а голова подякував приявним членам за участь у зборах.

Евстахій Мінчак

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Список, ч. 10.

Р. Рак, Вассайк	$ 10.00
М. Чухновський, Віндсор	10.00
П. Ленчук, Джексонвілл	8.00
С. Сендеґа, Фінлейвілл	6.00
д-р Т. Артемович, Рочестер	5.00
В. Сушків, Ню Йорк	5.00
М. Бідюк, Дітройт	4.00
Т. Ковбасюк, Клівленд	4.00
С. Чехут, Ст. Мішел	3.50
Американсько-Український Гром. Клюб, Інк. Йонкерс	3.00
В. Бородайко, Сан Дієґо	3.00
Е. Вербицький, Вуд Дейл	3.00
М. Власенко, Шикаґо	3.00
К. Гусак, Джамайка Плейн	3.00
П. Гречин, Юніондейл	3.00
З. Данилишин, Шикаґо	3.00
Ю. і К. Датків, Менчестер	3.00
Я. Кваснюк, Лос Анджелес	3.00
О. Кладко, Пальо Альто	3.00
М. В. Коропецький, Ню Йорк	3.00
В. Мандзій, Йонкерс	3.00
д-р Т.Новосівський, Сан Антоніо	3.00
В. Пилипов, Шикаґо	3.00
В. Робак, Гартфорд	3.00
Я. Трембач, Кенора	3.00
М. Турко, Ню Гайд Парк	3.00
В. Чеканський, Аубурн	3.00
М. Шкорута, Ірвілл	3.00
І. П. Желем, Шарлерой	2.40
М. Брикович, Монтреаль	2.20
В. Богонович, Дітройт	2.00
І. Галичин, Форест Гіллс	2.00
М. Ґайда, Саут порт	2.00
І. Демчук, Форест Гіллс	2.00
І. Дичун, Елмгурст	2.00
д-р В. Когутяк, Ютика	2.00
А. Левкович, Колумбус	2.00
Ю. Лессич, Шикаґо	2.00
С. Масюк, Філядельфія	2.00
С. Паньків, Шикаґо	2.00
А. Рутецький, Пенсаукен	2.00
А. Стецькович, Рутерфорд	2.00
Й. Стрижаковський, Трентон	2.00
Є. Тарапата, Мартетте	2.00
І. Тарнавський, Піттсфілд	2.00
М. Церковняк, Шикаґо	2.00
М. Бассараб, Альбертсон	1.00
Я. Білинський, Лос Андж.	1.00
А. Білоус, Бронкс	1.00
І. Бобецький, Ню Йорк	1.00
А. Балук, Веґревілл	1.00
М. Василишин, Рочестер	1.00
М. Волошин, Клівленд	1.00
І. Врублевський, Бруклин	1.00
І. Гассак, Істон	1.00
В. Гнений, Ютика	1.00
І. Голик, Скрентон	1.00
І. Гомзяк, Шикаґо	1.00
Д. Геряк, Ансонія	1.00
Н. Гулевич, Лос Анджелес	1.00
Г. Доскоч, Торонто	1.00
А. Дяків, Дітройт	1.00
Г. Іваніш, Бентлійвілл	1.00
Н. Р. Карачевська, Йонкерс	1.00
В. Качур, Гартфорд	1.00
М. Кобар, Бріджпорт	1.00
Р. Кобасовський, Кренфорд	1.00
Д. Комаринська, Бруклин	1.00
О. Коршовський, Рґо Парк	1.00
П. Коцур, Шикаґо	1.00
С. Куриляв, Лівонія	1.00
В. Кухта, Парма	1.00
Н. Лисак, Ґлестонбері	1.00
І. Мазепа, Філядельфія	1.00
А. Мартон, Сафферн	1.00
А. Масси, Джерзі Сіті	1.00
Т. Матвійчук, Рослідейл	1.00
І. Мацяляк, Клівленд	1.00
М. Микитинський, Рочестер	1.00
Н. Найда, Честер	
д-р В. Недд, Сан Дієґо	1.00
П. Никифорчин, Ґарфілд	1.00
О. Осередчук, Едґелі Левіттовн	1.00
В. Пакуляк, Міннеаполіс	1.00
М. Панасюк, Філядельфія	1.00
Г. Паніж, Міннеаполіс	1.00
М. Позняховський, Маляґа	1.00
М. Провода, Юніондейл	1.00
Л. Рогожинський, Філядельфія	1.00
А. і В. Рудик, Іст Гартфорд	1.00
М. Саляк, Лонг Айл. Сіті	1.00
о. Я. М. Скроцький, Ст. Петерсбурґ	1.00
Д. Сосяк, Йонкерс	1.00
А. Стахнів, Сіклервілл	1.00
А. П. Филипович, Міннеаполіс	1.00
З. Цісик, Філядельфія	1.00
М. Шатинський, Шикаґо	1.00
М. Шевчук, Ст. Петерсбурґ	1.00
П. Щупляк, Клівленд	1.00
інж. В. Яворський, Нюарк	1.00

Замість квітів на могилу
сл. п. дир. **ЙОСИФА СИДОРА**
Льорейн, Огайо
складають 15.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
Люба й Антін **ЯЦИЩИН** та
Ярослава й Ярослав **КРИШТАЛОВИЧ**
Клівленд, Огайо

У глибокому смутку і скорботі наших сердець повідомляємо, що в суботу, дня 25-го лютого 1967 Року Божого, в ранніх годинах, упокоївся в Бозі на 70-му році життя та 37-му році священства

о. ЙОСИП АТАМАНЮК

співосновник і душпастир-помічник Українсько-Католицької Парохії св. Свщм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., довголітній душпастир парохії Кінчаки Нові, Устецького Деканату, Станиславівської Дієцезії в Україні та заслужений Український Громадянин.

Єрейські Похоронні Обряди почнуться в четвер і продовжатимуться в п'ятницю (2-го та 3-го березня ц. р.) в вечірніх годинах в парохіяльній церкві св. Свщм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж. при 1195 Дуц Евню та закінчаться в суботу, дня 4-го березня 1967 р. в цій же церкві при сослуженні Всечеснішого Духовенства під проводом Преосвященнішого Митрополита Кир АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ. Початок Св. Літургії в суботу, в 9-ій годині ранку.

До участі в похоронних обрядах та у спільних молитвах за спокій душі нашого Найдорожчого Душпастиря та Громадянина, запрошує цією дорогою все Українське Громадянство міста Трентону й околиці

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ та СЕСТРИЦТВО
Парохії Св. Свщм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.

Ділимося з Рідними, Приятелями й Знайомими болючою вісткою, що дня 10-го лютого 1967 року в Україні невідкличи відійшла у Вічність наша Найдорожча СЕСТРА

Міля зі Стрийських Яцковська

вдова, якої муж д-р Лев Яцковський згинув в 1944 році застрілений польськими партизанами на Лемківщині.

В глибокому смутку:

ГАЛЯ — сестра з Родиною
БОГДАН — брат з Родиною
о. МИРОН — брат з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 28-го лютого 1967 р. відійшов у Вічність

сл. п. інж. ЯКІВ АНДРІЙОВИЧ ТАНЦЮРА

ПАНАХИДА буде відслужена в четвер, 2-го березня ц. р. о год. 6-ій вечора в похоронному заведенні п. Кошика в Трентоні, Н. Дж. при Broad Street.

ПОХОРОН відбудеться у п'ятницю, 3-го березня 1967 р. о год. 10-ій ранку на Українському Православному Цвинтарі у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родина В. СЕРДЮКІВ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в суботу, 25-го лютого 1967 р. по дуже важкій і довгій недузі, упокоївся в Бозі на 47-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. ІВАН ЗАЯЦЬ

Покійний походив з с. Рудники, пов. Підгайці, Західня Україна.

Панахиду відслужено в похоронному заведенні В. Бойка в Бостоні, Масс.

Заупокійну Богослужбу й похонні обряди відслужив о. С. Шараневич в середу, 1-го березня 1967 р. в церкві Пресв. Серця, Джемейка Плейн, Масс., звідки Тлінні Останки перенесено на цвинтар св. Михаїла в Бостоні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
ОЛЕКСАНДРА — дружина
ҐЕЛМУТ — син
МИРОН — син

Замість квітів на могилу
сл. п. **СТЕФАНІЇ БАЧИНСЬКОЇ**
складають 10.00 долярів
на Український Католицький Університет у Римі
Дарія і Михайло **ХРОНОВЯТИ**

Четвертий список пожертв

Замість квітів на свіжу могилу

громадського діяча і пластового провідника славної пам'яти

інж. РОМАНА ГОЛОДА

склали пожертви на фонд Енциклопедії Українознавства, яку видає Осередок НТШ, Сарсель:

1.	Пластова кооператива „Плай", Торонто	$100.00
2.	Крайова Пластова Старшина у США, Ню Йорк	50.00
3.	Мґр. Володимир Кузь з родиною, Торонто	25.00
4.	Братство Дивізійників, Станиця Торонто	25.00
5.	Любов і інж. Любомир Савойки, Нюарк	25.00
6.	Мґр. Наталія і Константин Медвідські Торонто	25.00
7.	Хор Церкви св. о. Миколая, Торонто	21.00
8.	Книгарня „Арка", Торонто	20.00
9.	Ярослав Коваль, Торонто	20.00
10.	Віра і інж. Богдан Соболти, Ню Йорк	20.00
11.	Д-р Богдан Макарушка, ЛЧ, Ню Йорк	20.00
12.	Пластова Станиця, Вінніпеґ	15.00
13.	Фалина Любінецька, Дітройт	15.00
14.	Цьопа Палїїв, Торонто	10.00
15.	Мґр. Марія Левицька-Венжінська, Денвер	10.00
16.	Інж. Ярослав Зайшлий, Монтреаль	10.00
17.	Оля і мґр. Богдан Кальби, Торонто	10.00
18.	Оксана і Ярослав Соколики, Торонто	10.00
19.	Христя і Ігор Мулькевичі, Торонто	10.00
20.	Микола Кордюк, Торонто	10.00
21.	Мґр. Марія і Володимир Комісарі, Торонто	10.00
22.	Андрій Коморовський, Торонто	10.00
23.	Софія і Богдан Любинські, Торонто	10.00
24.	Ярослав Елиїв, Торонто	10.00
25.	Український Народний Союз, Відділ ч. 432 Торонто	10.00
26.	Євгенія і Олег Бурачок, Торонто	10.00
27.	Інж. Ярослав Гладкий, Гаррисбурґ	10.00
28.	Стефа Туркевич, Торонто	10.00
29.	Мґр. Теодор Ординець, Торонто	10.00
30.	Анна і інж. Ярослав Федюшки, Торонто	10.00
31.	Тоня Горохович, Торонто	7.50
32.	Соня і інж. Мирон Барановські, Торонто	5.00
33.	М. Дмитро, Торонто	5.00
34.	Д-р Мирослав Малецький, Торонто	5.00
35.	Осипа і Онуфрій Максимові, Торонто	5.00
36.	Галя і Олександер Держки, Торонто	5.00
37.	Інж. Андрій Качор, Вінніпеґ	5.00
	Крім того від членів Пластової Станиці в Едмонтоні поступили такі пожертви:	
38.	Пл. сен. Ольга і Петро Саварини	50.00
39.	Пл. сен. Ярослав Іванусів	10.00
40.	Пл. сен. Василь і Віра Кунди	10.00
41.	Пл. сен. Михайло Хомяк	10.00
42.	Ст. пл. Орися і Богдан Олійники	10.00
43.	Д-р Лев Байрак	5.00
44.	Василь Шкамбара	5.00
45.	Пл. сен. Ольга Манастирська	5.00
46.	Суддя Ярослав Росляк	5.00
47.	Пл. сен. Михайло Наконечний	5.00
48.	Пл. сен. Оксана Крайківська	5.00
49.	Пл. сен. Ореста Родинюк	5.00
50.	Іван Стадник	5.00
52.	Бенедикт Блавацький	5.00
52.	Володимир Маркевич	5.00
53.	Чотирнадцять менших пожертв	25.50
	Разом 66 пожертв на суму	**$ 754.00**
	У попередніх списках було 70 пожертв	**$1.395.00**
	Разом досі 136 пожертв на суму	**$2.149.00**

Дальші пожертви на фонд Енциклопедії Українознавства НТШ для вшанування пам'яті Покійного сл. п. інж. Романа Голода, можна пересилати в Канаді до Пластової кооперативи „ПЛАЙ" у Торонті на адресу: **Play Co-op Ltd., 768 Queen St. W. Toronto 3, Ont., Canada**, а у США на адресу представника Енциклопедії Українознавства на США: **Mr. Volodymyr Sawchak, 2074 Vyse Avenue, Bronx, N.Y. 10460, U.S.A.**

ПАТРОНАТ
Осередку НТШ у Сарселі
Торонто, Онт., Канада

Слава Богові!

ПІВ МІЛЬЙОНА КНИГ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ!

ПРОГОЛОШУЄМО ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ КНИГ З НАГОДИ:

а) 15-ліття існування Українського Видавництва „ГОВЕРЛЯ",
б) 25-ліття постання УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ — УПА,
в) 50-ліття постання АРМІЇ УНР, і відновлення Укр. Державности,
г) 50-ліття видавця і власника „ГОВЕРЛІ",
ґ) Пів мільйонового книжкового накладу усіх видань „Говерлі" та Родинного в-ва С.-Чарторийських у Ню Йорку.

Випродаж триватиме точно від: 1 березня до 1 липня 1967 Б. Р.!

Досі появилося 300 книжок на загальний тираж понад 500.00. ДАЄМО ВСЕ за одну третину від нормальної ціни, а тих видань, що мали більші наклади — даємо за одну четвертину ціни!

Запрошуємо всіх Українців у вільному світі закупити для себе, для своїх дітей, для шкіл, бібліотек, молодечих установ та організацій, парохій і т. п.

Для кожного замовлення просимо додати 50 центів на часткове покриття поштових оплат! За точність і правдивість, що висилатимемо лише те, що хто собі замовить, вповні ґарантуємо! У випадку, коли б чогось забракло, повернемо повну суму!

Ч.П.	Автор і назва книжки	ціна	випродаж в $$
•129.	Стефаник: Твори, повне видання	5.00	2.00
130.	Стороженко: Матусине благословення	.35	.10
131.	Старосольський: Теорія нації. Нове!	3.00	.95
132.	Таборенко: Панцирний поїзд „Стрілець"	.60	.20
133.	Тютюник: Зимовий похід, нове!	1.50	.50
•134.	— Топографія, повно мап! цінне!	2.00	.70
•135.	Руданський, Степан: Співомовки	1.00	.35
136.	— Скорбна Мати! гарне	.75	.25
137.	— Українська література, повне!	1.00	.35
138.	Українка, Леся: Біда навчить, казка	.35	.10
139.	Українка, Леся: Лісова пісня!	1.00	.35
140.	— Українсько-англ. кухарка, д. цінне!	2.00	.70
141.	Франко, Іван: Чотири казки (конституції і інше)	.35	.15
142.	Франко: Лис Микита, повно ілюстрацій	2.95	.95
143.	Франко: Мойсей, чудові ілюстрації	2.00	.75
144.	Франко: Коваль Бассім, нове!	2.00	.70
145.	Франко: Іван Вишенський, ілюстр.	1.25	.40
146.	Франко, Петро: Підручник швед. руханки!	3.00	.95
•147.	— Хмельниччина в Галичині за Томашівським	.50	.20
148.	Ценевич: Злощасний самоцвіт	2.50	.80
149.	Чайковський: Олюнька, вел. повість	3.50	.95
•150.	Чайковський: З татарської неволі	1.25	.45
151.	Чайковський: Перед зривом, іст. повість	2.00	.70
152.	Чайковський: За наживою, повість	2.00	.70
153.	Чайковський: Малолітній	2.25	.75
154.	Чернява: На сході — ми! цінне!!	2.00	.50
155.	Шевченко: Кобзар 1860-1960 виїмково	3.00	.95
156.	Шевченко: Кобзар ов Юкреін (на анг. мові)	2.00	.70
157.	Шевченко: Малий ілюстр. Кобзар	1.00	.35
158.	Шел: Узори укрін. писанок	.35	.15
159.	Шкрумеляк: Поїзд мерців (Визв. Змагання!)	1.00	.35
160.	Шкрумеляк: Чета крилатих, чудове!	2.00	.70
161.	Щербаківський: Формація украін. нації!	1.50	.50
162.	— Як стати громадянином ЗДА? двомовне	.50	.15
163.	Яковлів: Конституція Укр. Нар. Респ.	.60	.20
164.	Як: Визначні сини України, картина	1.00	.25
165.	Мапи: Мапа України, докладна	1.50	.50
166.	— Мапа Галичини Кубійовича	1.50	.50
167.	— Мапа Тернопільщини, докладна	1.00	.25
•168.	— Мапи. Станиславівщини, Львівщини, Коломийщини лиш по		.25
171.	Портрети: Мазепа, Шевченко по ... лиш по	1.50	.50
173.	Портрети: Богун, Петлюра, Коновалець по ... лиш по	2.50	.90
176.	— Тризуб України	1.00	.35
177.	— Герб Соборної України	2.00	.75
178.	Театр. п'єси: Ой Морозе, Морозенку! 3 дії	1.00	.35
179.	Театр. п'єси: З живого медведя, Наймичка, За друзі своя ... по	1.00	.35
182.	Театр. п'єси: Весілля з поправинами, чудове	1.00	.35
183.	— Капраль Тимко, з партитурою	2.00	.50
184.	— Деклямації і монологи, обі	1.00	.35
185.	— Криваві перли, величне!	1.25	.35
185а	— Флірт. Українсько-англійський	1.00	.25
	Музика. Ноти. (Голос і фортепіян):		
186.	Александрів: Розпрягайте хлопці коні ... лиш	.35	.10
187.	Взяв би я бандуру; Добрий вечір вам матусю; Місяцю князю; У гаю, гаю; Ой одна я одна; Заповіт; Думи мої; Ой чого ти дубе; Не співайте мені; Гетьте думи; Стоїть гора високая; Баламуте вийди з хати; Коли розлучаються двоє. Кожна з них по		.10
200.	Не забудь юних днів; Огні горять, лиш по		.15
203.	Думка; Спомини з гір; Козаченьку куди йдеш; Дударик; Щедрик; Свята гостина; Пісня про Київ; В проваллях (Олеся); Ми гайдамаки; Вітре буйний; На чужині; Ще не вмерла Україна; Безмежнеє поле (Франка), кожна по		.10
215.	Гайворон: Збірник нар. пісень на скрипку	1.50	.45
216.	Левицький: Де ти бродиш моя доле. Збірник	1.50	.40
217.	Левицький: Лента за лентою. Збірник пісень	2.00	.50
218.	Людкевич: Баркароля ... лиш	1.00	.35
219.	Шевч.-Білик: Гамалія, дуже цінне!	1.50	.50
220.	Шевченко-Лисенко: Гетьмани і інше	2.00	.60
221.	Княжбрід: Під Дубрівкою. Веснянки-гаївки, текст	1.00	.25
222.	Січинський: 24 коляди, форт. і текст!	2.00	.70
223.	Гайдай: Ой, Див Ладо, Веснянки і текст	.50	.20
224.	Кудрик: Вперед! Маршові пісні	1.00	.35
225.	Стеценко: Школа на скрипки і фортепіян!!	1.50	.40
226.	— Перші мелодії на скрипки і форт.	2.00	.60
227.	Гнатишин-Заревич: Рідна пісня	1.50	.50
228.	Вахнянин: На Шевченкові роковини	1.50	.50
229.	Турковський: Ой верше мій верше форт. ... лиш	2.00	.55
230.	Турковський: Альбом веселих пісень ч. 2	1.50	.45
231.	Турковський: Альбом лемків. пісень, ч. 3	1.50	.40
232.	Турковський: Альбом лем. веселих пісень ч. 4.	2.00	.50
233.	о. Попович: Служба Божа і Похорон, на мужеські хори	3.00	.95
234.	Луцик: Вифлеємська Ніч. Ораторія і Партитура	1.00	.35
	Книжки дітям! Усі, що були до 50 ¢, є лиш по 10 ¢:		
235.	Весела праця; Омелькова сім'я; Отче наш; Зайчатко і Їжак; Мати Коза; Дідова дочка; Лисичка, Котик і Півник; Лисичка і Журавель; Рідна хата; Писанка; Рись Мати, Брат і Сестра в лісі; Бурчик, Нявчик, Говчик; Звірячий зимовник; Збірочка казок; Івасик Телесик; Івасик Дурник; Біда навчить; Червона Шапочка; Принцеса на горошині; Юрза-Мурза; Лісові пригоди; Швець Копитко; Золота Рибка; Прописи; Аритметика; Запорозький скарб; Олеся; Наша Січ-Мати; Огонь умер; Давні люди; Пригоди Качурика.		
	Всі казки-книжки від 50 ¢ до $1.00 — тепер лиш по 15 ¢:		
267.	Козацька дитина; Вільгельм Тель; Співомовки; Максим і Марко; Пригоди Лінивого Котика; Чорнокнижник з Чорногори; Алі Баба і 40 розбійників; Пригоди Горобчика; Вартові; Покотигорошок; Зимові Царівни; Зоряний Хлопчина; Отрок; Ксеня; Два Півники; Малі Малярі; Пригоди Лиса Панаса; За Вітчину; Слідами предків; Кирило Кожум'яка; Ведмедівська попівна; На світанку; Руслан і Либедь; Хрест над Дніпром.		
291.	Як Юрко подорожував по Дніпрових порогах?	$1.50	$ .50
292.	Пригоди Юрчика Кучерявого ... лиш	1.25	.40
293.	Глібів: Жарти дідуся Кенира ... лиш	1.00	.30
294.	Українські нар. казки. Збірка Рудченка	2.00	.70
295.	Слово о полку Ігоревім ... лиш	1.00	.35
296.	Коломиєць: Тарасів день, п'єса з нотами, лиш		.15
297.	Вільшенко: Перша кривда, п'єса про Шевченка, лиш		.15
298.	— Три Свято-Миколаївські вистави, д. цінне	1.00	.35
299.	Шугаєвський: Дід Мороз. Пречудне, п'єса 3 дії	1.25	.40
300.	Свято-Миколаївські вечеринки, три вистави лиш		.15

РЕШТА ДАРОМ!

Купуйте всі! Купуйте все! Купуйте тепер!

Принимаємо замовлення і гроші з усього світу! Шліть вже до:

"HOWERLA"
238 East 6th Street
New York, N.Y. 10003
GR. 5-0470

Українець бразилійським шаховим чемпіоном

Це сталося цілком раптово, зовсім несподівано. Свого часу куритибський адвокат українського роду д-р Степан Муцак подав Українсько-Бразилійському Клюбові цікаву пропозицію. Він запропонував зіграти в шахи одночасно проти двадцяти, а то й більше противників, і коли програє не менше п'яти партій, то складе на фонд побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові в Куритибі 500 тисяч круйзерів.

Пропозицію радо прийняли, доволі швидко склали список 22 грачів, призначили день зустрічі. Однак, чи через зливний дощ, чи з якихось інших причин, на вказаний день зійшлося менше 20 гравців. Вирішили цю зустріч відкласти на середину лютого. Але в той час на залі перебував абсолютний чемпіон шахів Паранського університету, один з чемпіонів Парани і Бразилії. Був то інженер Віктор Ващинський, син панства Євдокії й інженера Миколи Ващинських. Д-р С. Муцак подав тоді ідею негайно влаштувати шахові змагання присутніх з маестром В. Ващинським. Усі на це охоче пішли.

Проти маестра Ващинського виставилися 18 грачів з 18 дошками. Згідно з правильником, маестро мав усі білі фігури, його противники чорні. Серед противників були три шахісти з шахового клюбу Жувеве, які приїхали до українського товариства разом з д-ром Муцаком, що також узяв участь в цьому змаганні.

На берегах зазначимо, що чемпіони будь з чого: з боксу, верхової їзди, кидання тягарів, різних стрибків тощо, притягають на свої виступи багато болільників, приклонників та приклонниць. Хоч виступ маестра Ващинського випав поза всякою програмою та без жодного оголошення, однак непоміченим ширшим загалом він не залишився. Зійшлося стільки людей подивитися на змагання, що відразу в залі забракло місць. Отож, сеанс вимагав більшого приміщення. Серед присутніх також не забракло приклонників та приклонниць, навіть час від часу, при якомусь черговому тязі (ході) чемпіона, чулися, чомусь стривожені вигуки „ах" або „ай", ніби чемпіон тієї хвилини падав з високої скелі в прірву... Нічого не вдієш, така вже доля чемпіонів...

А він, високий, чорнявий, ставний, у віці 24-ох років, навпаки, протягом усього сеансу був спокійний, впевнений і зберігав виняткову рівновагу; витримка була подивугідна, хоч мав перед собою 18 противників і серед них кількох тренованих. Безперечно, за успіх виступу інж. Віктора Ващинського більше нервували та непокоїлися його тато, інж. Микола і дві сестри-студентки Паранського університету, панни Тамара і Ніна Ващинські, які теж були на залі.

Відзначимо ще один момент. Маестро, коли до нього зверталися українською мовою, нею ж давав відповідь. Зауваження в перебізі гри також здебільшого робив українською мовою. Багатьох зацікавило, наскільки добре він знає нашу мову. З подивом вислухали пояснень, що нею цілком вільно володіє в слові, читанні й письмі. Володіє також мовами португальською, англійською і німецькою. Такі пояснення вщерть та наочно розбивали „теорії" деяких осіб про те, що наше молодше покоління не може навчитися двох мов відразу, бо в гарячому кліматі це дуже тяжка справа. Тому, хай вивчають юнаки і юначки тільки португальську мову, а українську, як колись самі захочуть, то тоді і вивчатимуть. На живому прикладі шахового маестра подібні міркування розбивалися в пень. Тепер повернемося до гри.

Автор цих рядків спостеріг по кількох ближчих дошках від себе, що маестро своїми фігурами, до короля противної сторони старанно прокладав дві рівнобіжні дороги у такий спосіб, що кожня задня фігура крила передню. Ті дороги поволі сунулися все ближче й ближче до короля. Коли противникові вдавалося одну з доріг зруйнувати, то друга залишалася цілою, сунулася далі, до мети, заганяючи чужого короля в глухий кут, затим був ще один тяг і... мат. Мали місце й інші варіянти гри, наприклад, на одній з дощок з обох сторін залишилося тільки по королеві й по два пішаки.

З годину змагання тривало, здавалось, рівно для всіх, ніхто нікого не перевершував та не випереджував. „Невже всі партії вийдуть на нічию, на пат?" — мимоволі зроджувалась така думка. Та по деякому часі почався „розгром". Змішувались фігури на окремих дошках до купи, показуючи таким чином, що там уже прийшов кінець грі. Лише одна партія, з д-ром С. Муцаком, закінчилася патом, а всі інші 17 виграв чемпіон. На зауваження автора цих рядків, що одна з партій у противника досить довго виглядала добре і як сталося, що той програв, маестро цілком слушно відповів: „Спочатку кожна партія виглядає добре й рівно, а лише потім заходять зміни"...

Інж. Віктор Ващинський почав грати в шаховому клюбі Куритиби з 10-ти років життя. За студентських часів багато разів виступав за Паранський університет на всебразилійських університетських змаганнях, брав участь у міжнародніх шахових зустрічах студентів, не раз також обстоював шахову честь провінції Парани перед іншими провінціями. Тепер він інженер, але шахів не покидає, успішно затримуючи своє звання чемпіона.

Мих. Килимний

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 4-го БЕРЕЗНЯ 1967 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Збори 183-го Відд. ім. гетьмана І. Мазепи о год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому при вулиці Мартин. Проситься Вп. членів прибути на ці збори. — Управа.

НЕДІЛЯ, 5-го БЕРЕЗНЯ 1967 р.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 89 Відд. о год. 3-ій по пол., в малій залі УНДому. Збирання чл. вкладок: субота, 4 березня — від год. 7-10 веч., неділя, 5-го березня — від год. 12-3-ої по пол. Проситься всіх членів Відділу явитися на місячні збори. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 5769. Чортяка — чи забобони?

— Пробуйте не турбуватися, підбадьорюючи сказав мавполюд до Моки. — Я зроблю все можливе, щоб знищити джерело вашого страху.

А тоді він обернувся і швидко відійшов, підбадьорений до акції надзвичайною цікавістю...

Чи справді будь-тут якась „чортяка-людина" ... Чи цілу історію треба приписати забобонам тубільців?